

ud derover, og praktiske Kommissioner tænker jeg ere komne ud derover, idet de betragte Jorden som mager Jord, men jeg ser ikke, hvorfor denne Bestemmelse skal være der. Jeg tvivler ikke paa, at der er Kommissioner, som ere standsede ved den; ja, jeg ved ogsaa, at det er Tilfældet, at de have forlangt af en Mand, som kunde skaffe sig en Ejendom paa 10 Tdr. Land for den Laaneværdi, han havde, at han skulde gaa ned til 8 Tdr., fordi det staa i Loven. Den Bestemmelse har ikke den allerfjerneste Værdi, for det er dog klart, at man maa ønske, at Landarbejderne skaffe sig saa stor og god en Lod, som det overhovedet er dem muligt, naar de blive indenfor den Laaneværdi, som Loven fastsætter.

Endelig er det foreslaaet her, at Laaneværdien sættes op. I § 7 foreslaas det, at Ejendommens Laaneværdi gaar til 6,000 Kr. Dette Spørgsmaal har jo været et Stridsspørgsmaal her, hver eneste Gang denne Lov har været forhandlet. Der har fra visse Sider været stillet Krav om at komme noget højere op med Laaneværdien. Det viser sig ogsaa, at vi i 1904 gik fra 4,000 Kr. til 5,000 Kr., og nu foreslaas der her 6,000 Kr. Jeg er dog alligevel overbevist om, at naar vi ere gaaede gradvis frem her, saa er det nyttigt, og jeg føler mig overbevist om, at det var godt, at vi begyndte saa lavt nede. Der er ingen Tvivl om, at den Mængde af Landarbejdere, som have nydt godt af de Lovforslag, der tidligere ere vedtagne, var Folk, der ikke havde store Midler, og enhver, der har haft med dette Arbejde at gøre, ved, at det har knebet for dem at skaffe de fornødne Midler til Veje. Men netop ved, at vi kom saa langt ned, fik vi Tag i denne Kreds af Befolkningen, som det stadig har været Formaalet at hjælpe frem, netop den fattige Landarbejderbefolkning, det er dem, vi have faaet Tag i ved dette Forslag, og det er dette Tag, jeg synes, vi skulle blive ved at beholde. Nu ere Forholdene imidlertid en hel Del anderledes, end de var i 1899, da vi begyndte med dette Lovforslag. De Lønforhold, som nu ere til Stede, gøre det jo let, tror jeg at turde sige, for et Par unge Mennesker at skaffe den fornødne Kapital, som maa fordrer for at komme op til det Beløb, som er nødvendigt til Erhvervelse af en Ejendom til Laaneværdi af 6,000 Kr. Jeg kunde imidlertid ønske, at vi kunde gaa noget højere end til 6,000. Jeg er ikke saa sikker paa, at det behøver at være ret meget. Men ogsaa for dem, der skulle have Tillægslaan, vil det være af nogen Betyd-

ning, om vi kunde komme lidt højere op end til 6,000. Det foreslaas nu, at Loven skal gælde i 10 Aar. Det er muligt, at Beløbet sættes op siden, men det er ogsaa muligt, at det bliver staaende, og det var ønskeligt, om vi, efter de 10 Aars Prøvetid, vi have haft, virkelig kunde have fastsat Laaneværdien. Vi gaa jo nu til Tillægslaan, men hvis vi saa om nogle Aar igen sætte Laaneværdien op, skulle vi atter have Tillægslaan for hele den Række Husmandslodder, der da ere oprettede, og det vil være i høj Grad uheldigt. Derfor var det ønskeligt, om man nu kunde komme til et Beløb, der virkelig kunde staa fast, i hvert Fald i en længere Aarrække. Jeg tror, som sagt, ikke, at der vil være noget til Hinder for, at man godt kan stille de Fordringer, navnlig til de unge, at de maa have samlet et saadant Beløb, at de ere i Stand til at skaffe sig en sliq Ejendom. Det ville ganske vist ikke alle blive. De, der ikke ville hjælpe sig selv, ere ikke til at hjælpe, men dem, der virkelig ville hjælpe sig selv, mener jeg, Samfundet skal komme i Møde med en rund og velvillig Haand.

Saa vilde jeg ogsaa ønske, at de 3½ Mill. Kr., der foreslaas aarlig til Udlaan, kunde forhøjes. Vi gik i 1904 op fra 2 Mill. til 3, og vi kunde jo ogsaa nu, synes det mig, gaa op til 4 Mill. Ganske vist kan man sige, at hvis det viser sig ikke at være tilstrækkeligt, maa vi altid kunne ordne det og forhøje dette Beløb, og det er jo ogsaa selvfølgelig, at selv om Loven gælder for 10 Aar, kunne vi, som den højtærede Landbrugsminister udtalte, da han forelagde Lovforslaget, foreslaa Ændringer til det. Jeg tror imidlertid, at det vilde se godt ud, om man straks gik til 4 Mill. her paa Forslaget. Det gjorde jo ingenting, om de ikke alle brugtes. Pengene blev jo i Statskassen, og der er ingen Grund til at befrygte, at Kommissionerne skulde søge at faa alle Pengene anvendte. Det har man ikke gjort hidtil. Det Beløb, der har været til Raadighed, har ikke hidtil været brugt. Saa man kan være sikker paa, at der ikke vil blive brugt mere, end hvad der baade overfor Statskassen og Laantagerne er forsvaret. Jeg er overbevist om, at ogsaa den højtærede Minister vil være enig i, at det vilde være ret beklageligt, om man i visse Tilfælde skulde blive nødt til at sige Nej, hvor Forholdene var saadanne, at der burde siges Ja. Jeg vil gerne ganske kort nævne den Deling af Laanene, som blev indført i Loven af 1904 i Slutningen af § 11, og henstille til detkommende